

عنوان مقاله:

هستی شناسی مسطح، فلسفه ای برای پژوهش ها و تصمیم سازی های همکاری رشته ای در دوران کنونی؛ گامی به سوی فرارشتگی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات میان رشته‌ای در علوم انسانی، دوره 15، شماره 3 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 43

نویسندگان:

راضیه موسوی خورشیدی - دکتری شهرسازی، گروه برنامه ریزی و طراحی شهری و منطقه ای، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

محمدحسین شریف زادگان - استاد گروه برنامه ریزی و طراحی شهری و منطقه ای، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

«دیدگاه های رابطه ای» از دهه ۱۹۹۰ به منزله رویکردی بدیل به بنیان های فلسفی علوم اجتماعی، با رد دوگانه انگاری و تفکر سلسله مراتبی سنت های مرسوم و همچنین اجتناب از کاستی های نظریه پردازی های میانه گرا مطرح شده اند. این دیدگاه ها با تاکید بر «پیچیدگی»، «به هم پیوستگی» و «عدم قطعیت» هستی، در پی تشریح فرایندهای «شوند» و پویایی های جامعه ای و انسانی اند. «هستی شناسی مسطح» یا «ژرف رابطه گرایی» متاخرترین این دیدگاه هاست. این مقاله قصد دارد با روش سنتزپژوهی، به طور جامع به معرفی و بسط مفهوم، ایده های کلیدی و پیش فرض های بنیادین هستی شناسی مسطح و ره آوردهای به کارگیری آن برای همکاری های رشته ای - که مبتلا به شکاف های متعدد التقاطی و نبود چارچوب روش شناختی منسجم است - پردازد. «هستی شناسی مسطح» معتقد به «رابطه مندی»، «چندگانگی»، «ناهمگنی»، «پیشاپندی بودن» و «فضا-زمان مندی» واقعیت است؛ و موجودیت ها را به شیوه ای ژرف رابطه ای، به مثابه همبستگی ها و پیکربندی های درهم تنیده پویا در نظر می گیرد که وجودشان وابسته به روابط درونی و بینابینی شان است. این دیدگاه خوانشی سیال از «قدرت» - خواه بین انسان ها، خواه بین گونه های انسانی و غیرانسانی - طرح می کند که پاسخگوی دغدغه های انتقادی درباره لزوم دربرگیرندگی اجتماعی و محیط زیستی است. بحران اخیر شیوع جهانی ویروس کرونا و چالش های تغییرات آب و هوایی گواه ادعاهای این دیدگاه اند. بنا بر انگاره های این دیدگاه، حوزه های دانشی عمیقا به هم پیوسته اند و این نشان دهنده ضرورت همکاری رشته ای - اعم از چندرشته ای و میان رشته ای - است. از سوی دیگر، هستی شناسی مسطح بنیان های فلسفی همکاری رشته ای را اساسا به شیوه ای یکپارچه بازتعریف می کند و می تواند گامی به سوی شکل گیری فرارشته ها باشد. چنین دیدگاهی، هم در حوزه علوم اجتماعی و انسانی که با درک پدیده ها سروکار دارند، و هم در حوزه تصمیم سازی و سیاست گذاری عمومی که با رویکردی همکاری رشته ای به تجویز می پردازند، بایسته و شایسته به کارگیری است.

کلمات کلیدی:

شوند، پیشاپند، ژرف رابطه گرایی، ناهمگنی، چندگانگی، رابطه مندی، فضا-زمان مندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1830145>

